

Opinie – reflectie na de dood van Mawda

Verdient iedere mens een waardige en gelijke behandeling? Is een mens niet langer een mens?

20180530

De kleine Mawda was net twee jaar. Zij is geboren onderweg, nadat haar ouders en haar broer wegvluchtten uit het oorlogsgebied in Iraaks Koerdistan. Mawda stierf toen een kogel van een Belgische politieagent haar in het hoofd raakte. Wij willen op de eerste plaats ons diep medeleven betuigen aan de familie en in het bijzonder aan de ouders en de broer van Mawda. Hun pijn is haast niet te vatten.

De mama en papa van Mawda zijn mensen als iedereen, die een veilige plek zoeken om te wonen en te werken, waar hun kinderen kansen krijgen, naar school kunnen gaan, vriendjes kunnen maken. In Duitsland mocht dat niet. Daarom probeerden zij naar Engeland te vluchten. Maar dat mocht ook niet, dus moesten ze risico's nemen. Die toestand moet ons niet zo vreemd zijn: honderdduizenden van onze groot- en overgrootouders sloegen op de vlucht in '14-'18 en nog eens in '40-'45, ook al was dat dikwijls evenmin legaal.

Gevaar voor onze waarden

De nood die sommige politici voelen om de verantwoordelijkheid bij de ouders van Mawda te leggen raakt ons diep. Opiniërend hoofdredacteur Bart Eeckhout van De Morgen schrijft: "Dit gaat over een moeder die een schot hoort en vervolgens bloed in de handen voelt van het peuterkind dat op haar schoot zit. Wat voor iemand ben je als je tegen een rouwende moeder wenst te roepen dat ze zelf schuld treft voor de dood van haar kind?"

Wij stellen vast dat sommige politici, omdat ze het menen of om tactische redenen, Mawda, haar mama en haar papa niet als medemens zien. Die strategie van ontmenselijking verontrust ons heel erg. Zij sijpelt geleidelijk binnen via verklaringen die vluchtelingen voorstellen als "een op te kuisen probleem", "een gevaar voor onze waarden", een "problematische stroom".

Het verloop van de feiten na het fatale schot stemt ook tot nadenken. Toen de wagen stilstond en de politie zag dat Mawda ernstig gewond was, heeft de familie nog een half uur moeten wachten voor er een ziekenwagen ter plaatse was. Angst, verdriet, wanhoop. Dat is onbeschrijflijk. En als Mawda dan eindelijk naar het ziekenhuis werd gebracht, mochten de ouders niet mee met hun dochtertje. Zij werden opgesloten, ook het broertje van Mawda, zonder nieuws, zonder opvang, zonder psychologische begeleiding. Een volle dag heeft men hen in onwetendheid gelaten. Pas dan heeft men meegedeeld dat Mawda gestorven was.

De reflex om migranten als medemens te zien is vervaagd. Men ziet geen mensen meer, men ziet geen kinderen. Men ziet problemen. Men ziet bedreigingen, verstoorders van onze rust, inbrekers in onze samenleving. Mensen zijn niet langer mensen.

Wij mogen niet aanvaarden dat deze ontmenselijking onze samenleving overwoekert. De dood van de kleine Mawda legt pertinente vragen bloot: is iedere mens gelijk? Verdient iedere mens een waardige en gelijke behandeling? Zijn mensenrechten inderdaad universeel?

Veilige vluchtwegen

Wij kunnen zo'n drama in de toekomst maar vermijden als we vluchtelingen zien als mensen en niet als criminelen. Door oplossingen te zoeken die kunnen voorkomen dat tientallen miljoenen mensen noodgedwongen op de vlucht slaan voor oorlog en klimaatontzaarding. Door na te denken over de organisatie van veilige vluchtwegen, zodat families als die van Mawda niet noodgedwongen een beroep moeten doen op criminele mensensmokkelaars. Waarom wordt zo weinig verwezen naar de oorzaken van migratie?

De dood van Mawda moet diepgaand onderzocht worden. Waarom werd de chauffeur, de vermoedelijke mensensmokelaar, de ochtend na het drama gewoon vrijgelaten? Waarom werd er geschoten op de bestelwagen, waarvan men wist dat er mensen in vervoerd werden? Als wapens worden gebruikt, moet dat proportioneel zijn. Welk doel rechtvaardigt het gebruik van dodelijk geweld tegen mensen op de vlucht?

Wij hopen dat het onderzoek alle feiten van dit drama aan het licht zal brengen en roepen alvast de regering op de familie van Mawda toe te laten in België te blijven. Dat zou een menselijk gebaar zijn.

Deze tekst kwam tot stand op initiatief van de Liga voor Mensenrechten en de Ligue des Droits de l'Homme. Ook Samenlevingsopbouw tekende mee, samen met meer dan 700 organisaties en particulieren.

De volledige lijst van ondertekenaars vindt u op www.mensenrechten.be